

Μητρ. Μαρωνείας: “Να συνεχίσετε την ένθεο προσφορά σας”

[Μητροπολιτικό Έργο](#) / [Ι.Μ. Μαρωνείας και Κομοτηνής](#)

Το πρωί της Πέμπτης, 18 Φεβρουαρίου 2021, διοργανώθηκε η τακτική μηνιαία σύναξη των Ιερέων της Ιεράς Μητροπόλεως Μαρωνείας και Κομοτηνής.

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων επί τη συμπληρώσει 200 ετών από την επίσημη κήρυξη της Επανάστασεως του 1821 μίλησε με θέμα: «Η προσφορά του Ιερού Κλήρου της καθ’ ημάς Ιεράς Μητροπόλεως εις τον αγώνα του 1821».

Εν συνεχεία ευλόγησε την καθιερωμένη Βασιλόπιττα των Κληρικών της Ιεράς Μητροπόλεως και προσέφερε σταυρό ευλογίας σε όλους.

Τέλος, εξήρε την διακονία του Ιερού Κλήρου στο γεώργιο της ακριτικής Μητροπόλεως και προέτρεψε να συνεχίσουν την ένζηλο και ένθεο προσφοράν τους

και την έξωθεν καλή μαρτυρία προς όφελος του πληρώματος της Μητροπόλεως.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ κ. ΠΑΝΤΕΛΗΜΟΝΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΛΗΡΙΚΟΥΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ, ΕΠΙ ΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙ 200 ΕΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΚΗΡΥΞΙΝ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ 1821

«Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ ΤΗΣ ΚΑΘ'ΗΜΑΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΟΥ 1821»

Ἀγαπητοὶ πατέρες,

Μὲ ἀφορμὴ τῆ συμπλήρωσης 200 ἐτῶν ἀπὸ τὴν ἐπίσημη κήρυξη τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, ὡς Πνευματικὸς σας Πατέρας καὶ Ποιμένας τῆς Θεοσώστου Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς, ἀποφάσισα νὰ σᾶς μιλήσω, ἐδῶ στὴν Ἱερατικὴ μας Σύναξη, γιὰ τὸν καίριο ρόλο που διαδραμάτισε ἡ συμμετοχὴ τοῦ ἱεροῦ κλήρου στὸν Ἀγῶνα τοῦ 1821 καὶ ἰδιαίτερα γιὰ τὴ μαρτυρικὴ δράση ὀρισμένων κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας σὲ αὐτόν, ὡς ἓν Χριστῷ παράδειγμα αὐταπαρνήσεως καὶ ὁμολογίας.

Ἡ ἱερωσύνη δέν εἶναι ἀξίωμα, ἀλλὰ Ἱερὸ Λειτουργγῆμα. Εἶναι καθημερινὴ προσφορὰ τοῦ ἑαυτοῦ μας στὸν Μέγα Ἀρχιερέα Ἰησοῦ Χριστὸ μέσα ἀπὸ τὴ διακονία τοῦ ποιμνίου μας. Εἶναι ἀγῶνας καὶ θυσία, στὰ ὁποῖα προσερχόμαστε μὲ χαρὰ καὶ σεβασμό. Εἶναι ὑπακοὴ στό Θεῖο Θέλημα. Εἶναι Σταύρωση καὶ Ἀνάσταση.

Σταύρωση τοῦ «ἐγώ» καὶ Ἀνάσταση τοῦ «ἐμεῖς». Ἄλλωστε, καλούμαστε νὰ γίνουμε στ' Ὄνομα τοῦ Κυρίου «ἁγιοὶ ἄνθρωποι» (Ματθ. δ' 18-23) καὶ νὰ διαφυλάττουμε τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας Του, καθότι γι' αὐτὸ κληθήκαμε, ἐφόσον, κατὰ τὸν ἱερὸν ὕμνογράφον, ὁ Κύριος «εἰς ἐνότητα πάντας ἐκάλεσεν».

Μακριὰ ἀπὸ μικροπρεπεῖς ἔριδες, προσωπικὲς φιλοδοξίες καὶ ἐπονείδιστα πάθη, ἔχουμε τὴν χαρὰ καὶ τὴν εὐλογία νὰ ὑπηρετοῦμε τὴν Ἐκκλησία καὶ νὰ βρισκόμαστε στὴν «πρῶτη γραμμή», μὴ φειδόμενοι κόπων καὶ θυσιῶν.

Ὁ ἴδιος ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης μαρτυρεῖ: «Ὅταν ἀποφασίσουμε νὰ κάμωμε τὴν Ἐπανάσταση, δὲν ἐσυλλογισθήκαμε οὔτε πόσοι εἴμεθα, οὔτε πῶς δὲν ἔχομε ἄρματα, οὔτε ὅτι οἱ Τοῦρκοι ἐβαστοῦσαν τὰ κάστρα καὶ τὰς πόλεις, οὔτε κανέναν φρόνιμος μᾶς εἶπε «ποῦ πᾶτε ἐδῶ νὰ πολεμήσετε μὲ σιταροκάραβα βατσέλα», ἀλλὰ ὡς μία βροχὴ ἔπεσε εἰς ὅλους μας ἡ ἐπιθυμία τῆς ἐλευθερίας μας, καὶ ὅλοι, καὶ ὁ κλῆρος μας καὶ οἱ προεστοὶ καὶ οἱ καπεταναῖοι καὶ οἱ πεπαιδευμένοι καὶ οἱ ἔμποροι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ὅλοι ἐσυμφωνήσαμε εἰς αὐτὸ τὸ σκοπὸ καὶ ἐκάμαμε τὴν Ἐπανάσταση». Παρατηροῦμε ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Γερὸς τοῦ Μορία ἀναφέρει στὸν λόγο του γιὰ τὴ λήψη τῆς ἀποφάσεως γιὰ τὸν μεγάλο ξεσηκωμὸ πρῶτα τὸν Ἱερό Κλῆρο, ἀναγνωρίζοντας παράλληλα τὸν καθοριστικὸ ρόλο που διαδραμάτισε αὐτὸς τόσο στὴν ἔναρξη, ὅσο καὶ στὴ συνέχιση καὶ ἐπέκταση τοῦ ἀγῶνα γιὰ τὴν Ἐλευθερία.

Ἔτσι, καὶ τὸ 1821, οἱ προκάτοχοί μας κληρικοὶ στάθηκαν μὲ σύνεση καὶ διάκριση

στό ὕψος τῶν περιστάσεων, δέν δίστασαν νά ἔρθουν σέ σύγκρουση τόσο μέ τήν τότε κοσμική ἐξουσία, ὅσο καί μέ τὰ ἐσωτερικά προβλήματα καί τῖς διαμάχες που τοὺς ταλάνιζαν. Ἡ ἱστορία ἔχει νά μᾶς παρουσιάσει πλεῖστες ὁσες μορφές ἀρχιερέων, ἱερέων, διακόνων καί μοναχῶν, ποὺ κυριολεκτικὰ μαρτύρησαν, χύνοντας τὸ αἷμα τους ὡς ἔνδειξη αὐτοθυσίας «γιά τοῦ Χριστοῦ τήν Πίστη τήν Ἀγία καί τῆς Πατρίδος τήν Ἐλευθερία».

Παραδείγματα αὐτοθυσίας πάμπολλα, ὅπως αὐτὰ τοῦ Ἐπισκόπου Σαλώνων Ἡσαΐα, τοῦ Ἀθανασίου Διάκου, τοῦ Παπαφλέσσα. Ἄς προσεγγίσουμε ὅμως τὸ ρόλο τοῦ Πατριάρχῃ Γρηγορίου Ε΄ ποὺ ὡς ἐθνάρχῃς τοῦ Γένους, ἀναγκάστηκε νά συντάξει πράξη ἀφορισμοῦ κατὰ τῶν Ἐπαναστατῶν γιά ν΄ ἀποφύγει τήν σφαγὴ καί τὰ ἀντίποινα τῶν κατακτητῶν πρὸς τὸν ὑπόδουλο Ἑλληνισμό. Ὁ τρόπος σύνταξης τοῦ ἀφορισμοῦ ἦταν ἀντίθετος μέ τὸ Κανονικὸ Δίκαιο τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸν τρόπο πού συντάχθηκε. Ἦταν μία πράξη τοῦ μαρτυρικοῦ Πατριάρχῃς που ἀποσκοποῦσε στό νά κατευνάσει τήν ὀργή τοῦ Σουλτάνου καί τῆς Ὑψηλῆς Πύλης. Ὁ Ποιμενάρχῃς αὐτὸς προσπάθησε νά κρατήσῃ τῖς ἰσορροπίες, μέ σύνεση καί διάκριση καί μετὰ ἀπὸ πολλὴ προσευχή, ἀδιαφορώντας γιά τῖς «ἐντυπώσεις» καί παρὰ τῖς ἀντιδράσεις καποίων, προχώρησε στήν ἐν λόγῳ πράξη «ἠθικῆς αὐτοθυσίας», ὅπως χαρακτηρίστηκε ἀπὸ τοὺς ἱστορικούς.

Ἐνδειξη πολιτικῆς διορατικότητος τοῦ Πατριάρχῃς Γρηγορίου Ε΄, ἦταν καί ἡ ἀπάντησή του πρὸς τὸν Μητροπολίτη Δέρκων, ὁ ὁποῖος τὸν παρότρυνε νά καταφύγουν στήν Πελοπόννησο γιά νά ἡγηθοῦν τοῦ ἐκεῖ Ἐπαναστατικοῦ Ἀγῶνα, μέ τὸ πρόσχημα νά «συνετίσουν» τοὺς ἐπαναστάτες. Ὅμως, τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου εἶχε ἐπέλθει καί ἡ ἀπάντηση τοῦ μαρτυρικοῦ Οἰακοστροφῆς τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας ἦταν καθηλωτική: «Ἄγιε Δέρκων, ἡμεῖς γερόντια ἐσμέν καί ἐξεμετρήσαμεν τὸν βίον καί ἐὰν συμβῇ αὐτό, τότε θὰ δώσουμε ἀφορμὴν εἰς τὸν Σουλτάνο νά σφάξῃ ὅλους τοὺς Ἕλληνας. Ἐὰν μείνωμεν ἡμεῖς καί σφαγῶμεν ἡμεῖς, τότε θὰ δώκουμε καιρὸ εἰς τὴν Χριστιανοσύνη νά ἐπεμβῇ σωστικῶς ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων στίς μὴ ἐπαναστατημένους περιοχές», ὅπως καί ἐγίνε. Ὁ Πατριάρχῃς ἀπαγχονίστηκε στήν κεντρικὴ πύλη τοῦ Πατριαρχείου γιά παραδειγματισμό. Ὅμως, αὐτὸς ὁ «παραδειγματισμός» δέν ἦρθε ποτέ, ἀλλὰ ἡ μαρτυρικὴ στάση τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Ε΄ ἐγίνε παράδειγμα πρὸς μίμηση, παράδειγμα συνέσεως καί αὐτοθυσίας, ἔτσι ὥστε νά τοῦ ἀπονεμηθεῖ ἐπαξίως ὁ ἀμάραντος στέφανος τοῦ Ἐθνοῖερομάρτυρα.

Τέτοιους ήρωικούς κληρικούς, ίσαξίους με τόν Παλαιών Πάτρων Γερμανό, τόν Γρηγόριο Ε΄, τόν Άθανάσιο Διάκο, έχει αναδείξει καί ή μαρτυρική μας Θράκη καί ιδιαίτερα ή Μητρόπολή μας. Χαρακτηριστική μορφή σπουδαίου κληρικοῦ-άγωνιστοῦ τοῦ 1821 εἶναι μεταξύ πολλῶν καί αὐτή τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Μαρωνείας Κωνσταντίου, μεγάλου Ἐθνεγέρτου καί φωτισμένου Ἱεράρχου, τοῦ ὁποίου ὁ ἀνδριάντας κοσμεῖ τόν προαύλιο χῶρο τοῦ Ἱεροῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τῆς πόλεώς μας, ἀπό τόν Νοέμβριο τοῦ 1981.

Θεώρησα σκόπιμο νά ἐντρυφήσουμε στόν βίο καί στήν ἐπαναστατική δράση τοῦ μεγάλου Ἱεράρχου «εἰς μνημόσυνον αἰώνιον» αὐτοῦ. Ὁ Μητροπολίτης Μαρωνείας Κωνσταντῖος, γεννήθηκε περί τὸ 1770-1780 στά Μαδεμοχώρια Χαλκιδικῆς καί πιθανόν φοίτησε στήν Ἀθωνιάδα Σχολή τοῦ Ἁγίου Ὁρους, στό ὁποῖο καί ἔλαβε τὸ Ἀγγελικὸ Σχῆμα. Ὁ δρόμος του τὸν ὁδήγησε στήν Βασιλίδα τῶν Πόλεων, ὅπου λόγω τοῦ ἀκεραίου χαρακτήρου του, τοῦ σεμνοῦ ἀλλὰ καί συνάμα ἐνθουσιώδους ἥθους καί τῆς σπουδαίας μορφώσεώς του, τοῦ ἀπονεμήθηκε τὸ ὀφφίκιο τοῦ Ἀρχιμανδρίτου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Ἐχαιρε δὲ τῆς ἰδιαιτέρας ἐκτιμήσεως τοῦ τότε Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἱερεμίου Δ΄ καί τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Γιά ὅλους τοὺς παραπάνω λόγους, τοῦ ἀποδόθηκε καί ὁ βαρύτιμος γιὰ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ χαρακτηρισμὸς τοῦ «Ὅσιολογιωτάτου», ὅπως ἀποτυπώθηκε καί στό ὑπόμνημα ἐκλογῆς του σὲ Μητροπολίτη Μαρωνείας, ἡ ὁποία ἐπισυνέβη μετὰ τὴν παραίτηση τοῦ προκατόχου του, Νεοφύτου, τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1810. Ἐκείνη τὴν περίοδο, ἡ Μητρόπολη Μαρωνείας ἐκτεινόταν ἀπὸ τὴ λίμνη

Βιστονίδα ἕως τὸν ποταμὸ Ἰέβρο, περιελάμβανε δὲ περιοχὲς τῆς νοτίου Βουλγαρίας καθὼς καὶ τὶς νήσους Θάσο καὶ Σαμοθράκη, εἶχε ὅμως ὀλιγάριθμο χριστιανικὸ πληθυσμό, ὁ ὁποῖος ἦταν ἀναγκασμένος νὰ ἀντιμετωπίζει συνεχῶς ληστεῖες καὶ ἐπιθέσεις ἀνταρτῶν. Ὁ Κωνστάντιος ὑπηρέτησε τὸ ποίμνιό του μὲ συνέπεια καὶ τὸ «μπόλιασε» μὲ τὰ ἰδανικὰ τῆς λευτεριᾶς, τονώνοντας τὸ ἐθνικὸ καὶ χριστιανικὸ φρόνημα τῶν πνευματικῶν του τέκνων. Τὸ κῦρος του φαίνεται καὶ ἀπὸ τὴ συμμετοχὴ του στὴν Πατριαρχικὴ Σύνοδο τὸ 1817 γιὰ τὴν ἐκλογὴ νέου Μητροπολίτου Χίου, τοῦ μετέπειτα ἐθνομάρτυρος Πλάτωνος Φραγκιάδου. Ὅμως, οἱ περισσότερες μαρτυρίες γιὰ τὸν βίο καὶ τὴ δράση του ἐπικεντρώνονται γύρω ἀπὸ τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1821, στὴν ἐναρξὴ τῆς ὁποίας διαδραμάτισε ἐνεργὸ καὶ καθοριστικὸ ρόλο.

Τὸ 1820 μυσήθηκε στὴ Φιλικὴ Ἑταιρεία καὶ περίμενε καρτερικὰ τὸν μεγάλον ξεσηκωμὸ τοῦ Γένους, νουθετώντας καὶ διδάσκοντας τὸ ποίμνιό του. Ἔτσι, ὅταν ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1821 κήρυξε τὴν ἐναρξὴ τῆς Ἐπαναστάσεως στὶς παραδουνάβιες περιοχὲς καὶ συγκεκριμένα στό Ἰάσιο τῆς Μολδοβλαχίας, ἄφησε τὸν Ἀρχιερατικὸν τοῦ Θρόνον, τὰ ὀφθίκια, τὶς τιμὲς καὶ τὰ ἀξιώματα καὶ ρίχτηκε στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν Ἐλευθερίαν. Ἡ ἀρχιερατικὴ του μίτρα θὰ γινόταν στεφάνι «μαρτυρίου», ἡ ποιμαντορικὴ τοῦ ράβδος θὰ «κατακυρίευε ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν» τοῦ Γένους καὶ ἡ ὑστεροφημία πού θὰ ἀποκτοῦσε μετὰ τὴν κοίμησίν του, θὰ ἔλαμπε ὅπως «ὁ λύχνος ἐπὶ τῇ λυχνίᾳ» (Ματθ. ε', 15-16).

Ἀπαρνήθηκε τὸν ἑαυτὸν του, σήκωσε τὸν σταυρὸν του καὶ ἀκολούθησε τὴ φωνὴ τῆς συνειδήσεώς του, ἐκπληρώνοντας καὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ μετερίζι τὸ χρέος του ὡς Χριστιανὸς καὶ ὡς Ἕλληνας. Κατευθύνθηκε πρὸς τὴ Μάκρη (κατὰ ἄλλους πρὸς τὸ Πόρτο Λάγος) καὶ ἀπὸ ἐκεῖ πρὸς τὴ Θάσον, μὲ πρόσχημα τὴν ἐπίσκεψιν στοὺς ἐκεῖ χριστιανούς. Ὅμως, ὁ πραγματικὸς του στόχος ἦταν ἡ καλλιέργεια τοῦ ἐπαναστατικοῦ τοῦ φρονήματος, καλώντας τοὺς νὰ ξεσηκωθοῦν ἐνάντια στὸν Ὀθωμανὸν δυνάστη. Ἀκολουθῶν, μὲ συνοδείαν ἀγωνιστῶν κατευθύνθηκε πρὸς τὸ Ἅγιον Ὅρος, μὲ σκοπὸν νὰ συναντήσῃ τὸν Ἐμμανουὴλ Παπά, ἐθνεγέρτη τῆς Μακεδονίας. Ὁ Ἐμμανουὴλ Παπὰς μὲ τὴ σειρά του, στὶς 23 Μαρτίου 1821, ἀποβιβάστηκε στὴν Ἱ. Μονὴ Ἐσφιγμένου ἐρχόμενος ἀπὸ τὴν Πόλιν μὲ καράβι τοῦ Θρακιώτη ἀγωνιστῆ, Χατζηαντώνη Βισβίζη. Ἐκεῖ τὸν ὑποδέχθηκε ὁ Μητροπολίτης Κωνστάντιος μὲ συνοδείαν κληρικῶν, μοναχῶν καὶ λαϊκῶν. Ὁ Κωνστάντιος διαδραμάτισε σημαντικὸ ρόλον στὶς συσκέψεις τῶν ἐπικεφαλεῖς τῶν ἀγωνιστῶν καὶ τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἄθω καὶ μὲ τὴ δική του συνδρομή, κατέστη δυνατὴ ἡ στρατολόγησις 1.000 μοναχῶν ἀγωνιστῶν.

Περὶ τὰ μέσα Μαΐου τοῦ 1821, συνήλθαν ἁγιορεῖτες πατέρες καὶ λαϊκοὶ στὸν Ἱ. Ναὸ τοῦ Πρωτάτου στίς Καρυές καὶ ἔψαλλαν πανηγυρική δοξολογία στήν ὁποία χοροστάτησε, κήρυξε καὶ εὐλόγησε τὰ ὄπλα ὁ Μητροπολίτης Κωνσταντίας, ἀφοῦ προηγουμένως κατάφεραν νά περιορίσουν τὸν Ὁθωμανὸ Διοικητὴ στήν Ἱ. Μονὴ Κουτλουμουσίου. Ὁ Ἐμμανουὴλ Παπὰς ἀναγορεύτηκε ἀρχηγὸς τῶν ἐπαναστατῶν τῆς Μακεδονίας καὶ ὁ Κωνστάντιος «θρησκευτικὸς ταγός» αὐτῶν, κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς. Οἱ δυνάμεις τους ἐξορμοῦσαν στὴ Χαλκιδική, ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῶν Μαδεμοχωρίων πρὸς τὸν Σταυρὸ καὶ κατέλαβαν τὰ στενὰ τῆς Ρεντίνας. Ἀντιμετώπισαν τὶς πολυάριθμες δυνάμεις τῶν Ὁθωμανῶν ἀπὸ τὴν ἀνατολή. Στίς ἀρχὲς τοῦ Ἰουνίου 1821, οἱ ἐπαναστάτες δέν κατάφεραν ν' ἀντιμετωπίσουν τὰ στρατεύματα τοῦ Μπαϊράμ πασᾶ καὶ στίς μάχες αὐτές, ὁ Κωνστάντιος ὑπέστη βαρύτατο τραυματισμὸ ἐξαιτίας τοῦ ὁποίου ἀναγκάστηκε ν' ἀποσυρθεῖ στό Ἅγιον Ὅρος. Ἀπὸ διάφορα ἱστορικὰ ἀρχεῖα, μαρτυρεῖται ἡ παρουσία τοῦ ἱεράρχη στίς Ἱ. Μονὲς Κουτλουμουσίου, Ἰβήρων, Ξηροποτάμου καὶ Ἐσφιγμένου, ἀπὸ τὴν ὁποία ὁ Ἐμμανουὴλ Παπὰς ἐπιβιβάστηκε σὲ πλοῖο μὲ κατεύθυνση τὴν Ὑδρα, ἀλλὰ ἀπεβίωσε ἐν πλῶ τὸν Νοέμβριο τοῦ 1821.

Ἐν τῷ μεταξύ, τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1821, ἐκλέγεται νέος Μητροπολίτης Μαρωνείας, ὁ ἱερομόναχος Δανιήλ, ἀφοῦ ὁ Κωνστάντιος εἶχε ἤδη ἐγκαταλείψει τὸν Ἀρχιερατικὸ του Θρόνο. Ὁ μέγας αὐτὸς ἱεράρχης κοιμήθηκε στό Ἅγιον Ὅρος, διωκόμενος γιὰ τὸν Ἀγῶνα τοῦ τὸν Νοέμβριο τοῦ 1821. Χαρακτηριστικὸ τῆς ἀνησυχίας καὶ τοῦ φόβου που προξενοῦσε στοὺς Ὁθωμανοὺς ἦταν ὅτι ἀκόμη καὶ

μετὰ τὴν κοίμησίν του, ὁ Ἐμποῦ Λουμποῦτ πασάς μετέβη τὸν Δεκέμβριο τοῦ ἰδίου ἔτους στό Ἅγιον Ὅρος καὶ ζήτησε ν' ἀνοίξουν τὸν τάφο τοῦ ἱεράρχη, ὥστε νὰ διαπιστώσει ἰδίους ὁμῶς ὅτι ὄντως ἐκεῖ ἦταν τὸ σκήνωμα τοῦ Κωνσταντίνου καὶ ὅτι ἡ εἶδηση τοῦ θανάτου του δὲν ἦταν κάποιο τέχνασμα τῶν ἐπαναστατῶν. Ὑπάρχει βέβαια καὶ ἡ ἱστορικῶς ἀτεκμηρίωτη ἄποψη ὅτι διέφυγε στή νότια Ἑλλάδα καὶ ὅτι ἔλαβε μέρος στήν Δ' Ἐθνοσυνέλευση στό Ἄργος τὸ 1829, ὅμως τὸ ὄνομά του δὲν μαρτυρεῖται στά Πρακτικὰ αὐτῆς.

Ἔτσι ἐτελειώθη ὁ συμπατριώτης Μητροπολίτης μας, πὺ ἀπαρνήθηκε ἐγκόσμιες τιμὲς καὶ δόξες, ἀγωνιζόμενος τὸν καλὸ ἀγῶνα γιὰ χάρη τῆς ἐν Χριστῷ ἐλευθερίας τῶν πατρογονικῶν ἐστιῶν μας.

Ὑπάρχουν καὶ ἄλλα ὀνόματα ἱερωμένων πὺ ἀγωνίστηκαν γιὰ τὴν πίστη καὶ τὴν ἐλευθερία μας, ὅμως δυστυχῶς οἱ ἱστορικὲς πηγὲς εἶναι ἐλλιπεῖς καὶ σώζονται ἐλάχιστες ἐπίσημες μαρτυρίες. Τὸ μόνο σίγουρο εἶναι ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ «ἄγνωστοι» σ' ἐμᾶς, εἶναι γνωστοὶ στὸν Παντεπόπτη Κύριό μας, ὁ ὁποῖος τοὺς ἐνέταξε στίς ἀγκάλες τοῦ Ἀβραάμ, ἀπονέμοντάς τους τὸν ἀμαράντινο τῆς δόξης στέφανο τοῦ ἐθνομάρτυρος.

Μετὰ ἀπὸ ἐνδελεχῆ ἔρευνα, ἐντοπίζουμε τὸν ἱεροδιάκονο καὶ μετέπειτα Μητροπολίτη τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μαρωνείας, Ἰωαννίκιο, ὁ ὁποῖος γεννήθηκε στήν Κομοτηνὴ. Κατηχήθηκε στή Φιλικὴ Ἐταιρεία τὸ 1819 ἀπὸ τὸν Παπαφλέσσα καὶ ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς πρωτεργάτες τῆς Ἐπαναστάσεως στήν περιοχή τῆς Ροδόπης καὶ τοῦ Ἑβρου. Ἐγινε γνωστὸς ὡς «Ἰωαννίκιος ὁ Φιλικός». Στὸν Μητροπολιτικὸ Θρόνο ἀνῆλθε τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1838 καὶ ποίμανε τὴν ἐπαρχία μας ἕως τὴν κοίμησίν του τὸ 1839, τὰ ὅστᾳ του φυλάσσονται σήμερα στό ὀστεοφυλάκιο τῶν ἐπισκόπων στό κοιμητήριό τῆς πόλεώς μας.

Ἄλλοι μεγάλοι κληρικοὶ-ἀγωνιστὲς τοῦ 1821, ἐκ τῶν λοιπῶν Ἱ. Μητροπόλεων τῆς εὐρύτερης Θράκης εἶναι ὁ Μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως Δωρόθεος ὁ Πρῶιος (ἀρχιερατεία: 1813-1821) ὁ ὁποῖος σπούδασε στό Παρίσι, μὴ ἤθηκε στή Φιλικὴ Ἐταιρεία καὶ ἀπαγχονίστηκε στήν Κωνσταντινούπολη, ὅπου βρισκόταν ὡς συνοδικός, στό πλαίσιο ἀντιποίνων τῶν Ὀθωμανῶν γιὰ τὴν ἐναρξὴ τῆς Ἐπαναστάσεως στίς παραδουνάβιες ἡγεμονίες. Μαζὶ του βρήκαν μαρτυρικὸ θάνατο ὁ Μητροπολίτης Δέρκων Γρηγόριος, ὁ Ἐπίσκοπος Ἀγχιάλου Εὐγένιος, ὁ Μητροπολίτης Μεσημβρίας Ἰωσήφ, ὁ Ἐπίσκοπος Μυριοφύτου Νεόφυτος καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Γάνου καὶ Χώρας Γεράσιμος. Ἀκόμη, στίς Σαράντα Ἐκκλησιὲς ἀπαγχονίστηκε μαζὶ μὲ τοὺς προκρίτους ὁ παπα-Κωνσταντῖνος, ἐνῶ στήν Ἀδριανούπολη σφαγιάζονται στίς 17 Ἀπριλίου τοῦ 1821, τὴν Κυριακὴ τοῦ Θωμᾶ, ὁ Πρωτοσύγγελος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θεόκλητος καὶ ὁ Σύγγελος, Ἀρχιμανδρίτης Ἰάκωβος Ἀρζουμανίδης. Ἑτερὴ ἀξιολόγη μορφή, ἦταν αὐτὴ τοῦ Μητροπολίτου

Σωζοπόλεως, Παϊσίου, ὁ ὁποῖος τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1821 ὅρκισε 5.000 περίπου ἄγωνιστὲς στὸν Ἱ. Ναὸ τοῦ Ἁγίου Ζωσίμου. Αἰχμαλωτίστηκε ἀπὸ τοὺς Ὀθωμανοὺς καὶ ἀρνήθηκε ν' ἀποκηρύξει τὴν Ἐπανάσταση, μὲ ἀποτέλεσμα ν' ἀπαγχονιστεῖ καὶ τὸ σκήνωμά του νὰ ταφεῖ κρυφὰ στὴν τοποθεσία «Κουρνια», γνωστὸς μὲ τὴν ὀνομασία «τάφος τοῦ Δεσπότη», ποὺ τὸ 1918 καταστράφηκε ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους. Μαζὶ μὲ προκρίτους, ἀπαγχονίστηκε στὴν Ἀγχίαλο καὶ ὁ ἱερέας Χατζηασλάνης Ἀντωνάκης Σκουλόγλου.

Τέλος, σημαντικότερη προσωπικότητα τοῦ Ἀγῶνα ἦταν καὶ ὁ προκάτοχος του μαρτυρικοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου Ε', ὁ πρῶην Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κύριλλος ΣΤ' –ὁ καὶ προστάτης τοῦ Ἱερατικοῦ Συνδέσμου τῆς Μητροπόλεως μας– ὁ ὁποῖος μαρτύρησε στὴν Ἀδριανούπολη στίς 18 Ἀπριλίου 1821 δι' ἀπαγχονισμοῦ. Ἦταν ἕνας σεβάσμιος καὶ «παιδευμένος πατριάρχης», κατὰ τοὺς ἱστορικούς, ποὺ κόσμησε τὸν Πατριαρχικὸ Θρόνο ἀπὸ τὸ 1813-1818 καὶ ἔκτοτε ἐφησύχαζε στὴν πατρικὴ του οἰκία. Ὅπως καὶ ὁ Γρηγόριος Ε', ἔτσι καὶ ὁ Κύριλλος ΣΤ' ἀνακηρύχθηκε Ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὑπάρχει δὲ ἀπὸ τὸ 1834 εἰδικὴ Ἀκολουθία πρὸς τιμὴν του. Τὸ δὲ σκήνωμά του εἶναι χαριτόβρυτο καὶ ἐπιτελεῖ ποικίλα θαύματα.

Μαρτύρια ὑπέστησαν οἱ κληρικοὶ-ἄγωνιστὲς τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, ἄλλοι σφαγιάστηκαν, ἄλλοι ἀπαγχονίστηκαν, ἄλλοι ὑπέκυψαν στὰ θανάσιμα τραύματά τους ἀπὸ τὶς μάχες· αὐτὸ ἦταν τὸ Μαρτύριο τοῦ αἵματος. Ὅμως τὸ μεγαλύτερο ἴσως μαρτύριο ποὺ ὑπέστησαν, ἦταν τὸ Μαρτύριο τῆς συνειδήσεως· κατάφεραν ν' ἀποτινάξουν ἀπὸ πάνω τους τὸν ἐγωισμό καὶ τὴν ὑπερηφάνεια, ὁ καθένας μὲ τὸν τρόπο του, ἄλλοι ἄμεσα καὶ ἄλλοι ἔμμεσα, ὅμως μὲ τὸν ἴδιο ἔνθεο καὶ ἱερὸ ζῆλο, ὥστε μέσα τοὺς ἐνήργησε ἡ Θεία Χάρις.

Ἔτσι, κι ἐμεῖς, ἀγαπητοὶ πατέρες, ἔχοντας ὡς πρότυπα τοὺς ἁγίους αὐτοὺς ἄνδρας κληρικούς, καλούμαστε σήμερα σὲ καιροὺς φαινομενικῆς εἰρήνης νὰ σταθοῦμε μὲ ἀγωνιστικὸ φρόνημα ἀλλὰ καὶ σύνεση, ν' ἀποφασίζουμε κατόπιν προσευχῆς, συμβουλευόντας τὸ ποίμνιό μας καταλλήλως, πορευόμενοι στὴν ὁδὸ τῆς διάκρισης, ὅπως αὐτὴ φανερῶνεται στοὺς λόγους τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου Ε' πρὸς τὸν Ἐπίσκοπο Σαλώνων Ἡσαΐα: «Νὰ ἀγωνιστεῖτε, ὁ ἀγῶνας ἐγγὺς ἀλλὰ καὶ νὰ φυλάγεστε καὶ ἡ συμπεριφορὰ σας νὰ εἶναι ἀνάλογη τοῦ χώρου στὸν ὁποῖο βρίσκεστε».

+ Ο ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Βασικὴ βιβλιογραφία:

1. Λόγοι μακαριστοῦ Μητροπολίτου Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς, κυροῦ Δαμασκηνοῦ καὶ Ἀντωνίου Ρωσσίδου στὴν τελετὴ ἀποκαλυπτηρίων τοῦ

άνδριάντος τοῦ αἰοιδίμου Μητροπολίτου Μαρωνείας Κωνσταντίου, ἐθνεγέρτου Ροδόπης κατὰ τὸν ἱερὸ ἀγῶνα τοῦ 1821, εἰς τὸν ἱερὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς, 29-11-1981.

2. Π. Γεωργαντζής, Ἐπισκοπικὴ Ἱστορία τῶν Ἱ. Μητροπόλεων τῆς Δυτικῆς Θράκης, ἐπισκοπικοὶ κατάλογοι & ὑπομνήματα ἐκλογῆς ἀρχιερέων Ἱ. Μητροπόλεων, κατὰ τὰ πρακτικὰ ἐκλογῆς ἀρχιερέων τῆς Ἱ. Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου & τὰ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ξανθὴ 2014.
3. Μ. Κοῦκος, Ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Θράκης στὸν Ἀγῶνα τοῦ 1821, ἐκδ. Ἑρωδιὸς 1998.
4. Θρακικὸ Κέντρο, περιοδικὸ «Θρακικά», ἑκτακτὸν τεῦχος ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι τῆς Ἑθνικῆς Ἀνεξαρτησίας, παράρτημα Γ' Τόμου, Ἀθῆναι 1931.
5. Μ. Μελίρρυτος, Περιγραφὴ ἱστορικὴ καὶ γεωγραφικὴ ὑπ' ἐκκλησιαστικὴν ἔποψιν τῆς θεοσώστου ἐπαρχίας Μαρωνείας, Μορφωτικὸς Ὅμιλος Κομοτηνῆς, Κομοτηνὴ 1980.